

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Гор ЦЕПЕНДА
«24» березня 2025 р.

ПРОГРАМА
вступного випробування з
«ПОЛІТОЛОГІЇ»

для зарахування на навчання за освітньо-науковим ступенем доктора філософії за спеціальністю
С2 «Політологія»
на основі освітнього рівня магістра (освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста) при прийомі на навчання у 2025 році

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 1 від 24 березня 2025 р.

ІваноФранківськ — 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з політології є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю С2 Політологія при прийомі на навчання на основі освітньокваліфікаційного рівня/ступеня спеціаліста/магістрадо Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2025 році.

Програма містить основні питання з політології, а також перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування, дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме в пошуку й підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Політика як соціальна реальність, її структура та функції.
2. Межі політики в суспільстві.
3. Суперечності політики і моралі. Цінності та принципи політичної етики.
4. Національна політика сучасної України: зміст, проблеми, суперечності та шляхи їх вирішення.
5. Філософськотеоретичні джерела політичного реалізму та ідеалізму
6. Теоретичні джерела ідеалізму в працях Г. Гроція та І. Канта.
7. Виборча кампанія як форма політичної діяльності.
8. Сучасні виборчі технології.
9. Виборча система сучасної України: проблеми становлення і розвитку.
10. Мажоритарна виборча система: сутність та різновиди.
пропорційна виборча система: сутність та різновиди.
11. Проблеми ефективності виборчих систем.
12. Виборча кампанія як форма політичної діяльності.
13. Змішана виборча система.
14. Влада як явище суспільного життя, основні підходи до її тлумачення. Сутність політичної влади.
15. Ресурси політичної влади.
16. Функції політичної влади.
17. Структура владних відносин та механізм розподілу влади.
18. Механізми державної влади в Україні.
19. Поняття «партія»: сутність, причини виникнення, ознаки.
20. Формування політичних партій в Україні: загальна характеристика, особливості виникнення і функціонування.

21. Партійна система сучасної України.
22. Багатопартійність і демократизація суспільства в Україні.
23. Типологія партійних систем.
24. Роль та місце партій у сучасному політичному процесі.
25. Партійнополітичний спектр сучасної України.
26. Природа, соціальна сутність, функції політичного лідерства.
27. Політичні лідери України, критерії оцінки їх популярності та ефективної діяльності.
28. Типологія політичного лідерства та її критерії.
29. Сутність політичного елітаризму. Політична еліта в структурі влади.
30. Політичні еліти: проблеми типології.
31. Політична еліта сучасної України: проблеми становлення та розвитку.
32. Поняття політичної культури.
33. Типологія політичної поведінки.
34. Типологія суспільнополітичних організацій і рухів.
35. Поняття та функції політичної ідеології.
36. Суть та основні характеристики політичної свідомості як форми відображення політичного буття.
37. Людина як об'єкт політики. Політична соціалізація особи.
38. Зростаюче значення людини та її участі в сучасному політичному житті.
39. Політична діяльність: суть, структура, форми.
40. Людина як суб'єкт політики. Основні типи особи стосовно політики.
41. Теоретична і практична політична діяльність.
42. Абсентеїзм: поняття, ознаки, форми.
43. Політична соціалізація особи.
44. Політичні режими: сутність, ознаки та типологія.
45. Форми державного правління та державного устрою.
46. Основні риси політичного режиму в Україні на сучасному етапі
47. Сучасна Українська державна форма в контексті конституційної форми правління.
48. Правова держава: сутність та основні принципи
49. Поняття громадянського суспільства, фактори становлення та розвитку громадянського суспільства.
50. Фактори становлення та розвитку громадянського суспільства.
51. Основні напрямки і пріоритети зовнішньополітичної діяльності Української держави.
52. Насильницькі та ненасильницькі засоби впливу і примусу в практиці світової політики.
53. Політична стабільність суспільства: сутність, фактори, перспектива для України.
54. Утвердження України на міжнародній арені.
55. Становлення відносин та поглиблення діалогу між Україною та ЄС.
56. Сучасний стан відносин ЄС – Україна.
57. Українськоамериканський міждержавний діалог від Помаранчевої

революції до наших днів.

58. Значення аналізу політики в міжнародних відносинах.

59. Методика складання аналітичної довідки

60. Методика складання аналітичної доповіді.

61. Поняття і суть політичної системи суспільства, її функції та типологія.

62. Держава в політичній системі суспільства. Її ознаки та функції.

63. Функції політичної системи.

64. Українська держава – центральний інститут політичної системи.

65. Основні напрями зовнішньополітичної стратегії України.

66. Військовий фактор в сучасних міжнародних відносинах.

67. Міжнародні організації як механізми регулювання міжнародних відносин.

68. Етнонаціональні аспекти політичного життя сучасної України.

69. Етнонаціональна політика: мета, принципи, проблеми.

70. Лобізм як суспільна практика.

71. Групи тиску: поняття та суспільні функції.

72. Принципи і методи прийняття рішень у політичній сфері.

73. Особливості трансформацій політичних систем у країнах пострадянського простору.

74. Форми, моделі і типи політичних конфліктів.

75. Політичний процес, його суть, структура, різновиди.

76. Особливості сучасних політичних процесів у постсоціалістичних країнах.

77. Процес подолання політичної кризи.

78. Національні інтереси. Структура національних інтересів.

79. Стратегія національної безпеки України.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абетка політична : навч. посіб. За наук. ред. док. наук держ. упр. О.В.Радченка; Редактор-упорядник М. Д. Городок, [автори-упоряд. С.В. Герасимчук, М. Д. Городок, А. В. Карташов, О. В. Радченко, та ін]; Вид. 10-е, доп. і перероб. Київ : Вид-во “ВАДНДУ”, 2016. 400 с
2. Бокоч В.М. Електоральний маркетинг в політичному процесі: міжнародний досвід : монографія. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2015.
3. Демчишак Р. Наукові підходи до розуміння сутності поняття “політичний інститут”. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2015. Вип. 27. С. 9-14.
4. Конституція України : [Прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року]. Відомості Верховної Ради України (далі – ВВР) 1996. № 30. Ст. 141; поточна ред. від 01.01.2020. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
5. Концептуальні засади взаємодії політики й управління : [навч. посіб.] / [авт. кол. : Е. А. Афонін, Я. В. Бережний, О. Л. Валевський та ін. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. А. Шахова, В. В. Голубь, В. М. Козакова]. Київ : НАДУ, 2010. 300 с.
6. Політична наука: теорія, методологія, практика: монографія / за ред. В. Й.

- Климончука; Факультет іст., політол. і між. нар. від-н. Івано-Франківськ: Супрун В. П., 2021.
7. Політична система сучасного суспільства: навч. посіб. / В. Мадіссон та ін. Київ: КНУТД, 2015. 183 с.
 8. Політична система України: конституційна модель та політичні практики : монографія / кол. авт.: Зеленько Г. І. (кер., наук. ред.) та ін. Київ : ПІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с.
 9. Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми. Київ : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2021. 704 с
 10. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: колективна монографія / за заг. ред.: Ю. Остапця і М. Токаря; [авт. колект.: В. Бурдяк, В. Бусленко, Є. Гайданка, І. Дудінська, В. Дудінський, М. Зан, Г. Зеленько, Н. Кічера, А. Ключкович, Н. Кононенко, Ю. Копинець, М. Лендшел, В. Литвин, Н. Марадик, Н. Нечаєва-Юрійчук, Ю. Остапець, М. Палінчак, В. Петрінко, А. Романюк, Н. Ротар, Д. Стебляк, М. Токар, М. Цірнер, Г. Шипунов]; Каф. політ. і держупр.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр "Ліра", 2023. 680 с.
 11. Політологія : навч. посіб. для студ. усіх спец. Ред. Струкевич О.К., Конотопенко О. П., Лапшин С. А. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016. 403 с.
 12. Поліщук І. О. Інститут політичних партій: історія і сучасність. *Персонал*. 2010. № 1. С.10-15.
 13. Поліщук І. О. Маніпуляційні технології у президентській виборчій кампанії 2009-2010 в Україні. *Гілея: зб. наук. пр.* 2010. Вип. 31. С. 410-417.
 14. Поліщук І. О. Поняття "виборчі технології": основні концептуальні підходи / І. О. Поліщук, О. М. Моторнюк *Вісн. Нац. юрид. акад. ім. Ярослава Мудрого*. Сер.: філос, філос. права, політол., соціол. 2010. № 7. С. 189-200.
 15. Рудакевич О. Функції національної політичної культури: теоретико-методологічний аспект. *Сучас. укр. політика*. К.: Центр соц. комунікацій, 2011. Вип. 22. С. 17-26.
 16. Рябцев Г. Політична система суспільства: навч. посіб. Київ: Психея, 2015. 71 с.
 17. Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем / під ред. Л.Д.Чекаленко. К.: Дипломатична академія при МЗС України, 2013
 18. Стойко О. Трансформація політичних інститутів у сучасних перехідних суспільствах: монографія. Київ: Інститут держави і права ім. В. Корецького, 2016. 415 с
 19. Теорія політики: підручник / Денисенко В. М., Бліхар В. С., Требін М. П. та ін. Львів.: Лігапрес, 2015. 668 с.
 20. Тимків Я. Теорія і практика сучасної європейської політики безпеки: приклад Польщі : навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. 224 с.
 21. Ткач Д.І. Аналіз зовнішньої політики: навчально-методичний комплекс дисципліни. К. : Університет економіки та права "КРОК", 2010. 32 с.
 22. Geopolityka: Podręcznik akademicki / pod red. A. Dybczyńskiego. Warszawa: Poltext, 2013.
 23. Morgenthau H. Politics Among Nations. The Struggle for Power and Peace. 2018

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.